Ödemeler Dengesi

Eylül 2020

Cari Denge
Eylül
-2.36

Cari Denge
Ocak - Eylül
-27.97

Çekirdek Denge
Eylül
3.23

alBaraka BANKNOT

Veriler milyar dolar olarak belirtilmiştir.

Ödemeler Dengesi

Eylül 2020

Şekil.1 Cari Denge

Yıllıklandırılmış - Milyar Dolar

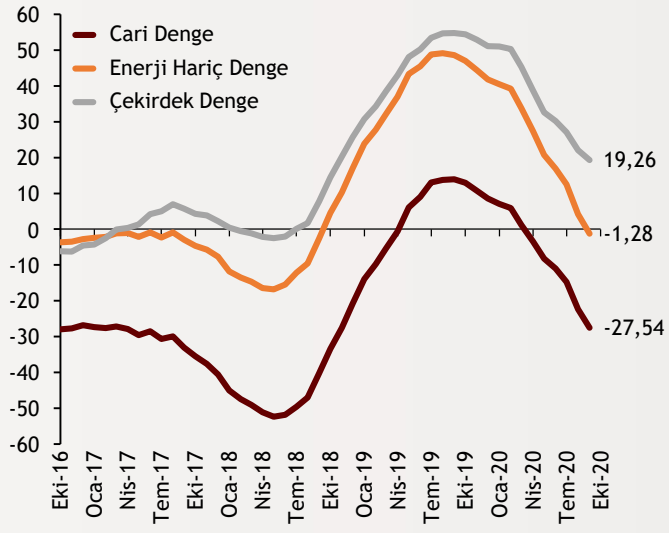

Dünyada normalleşme adımlarının arttığı Eylül ayında ithalatın göreceli artışı ve hizmet sektöründe turizm kayıplarının etkisiyle Eylül ayı cari açık tutarı **2,36 milyar dolar olarak gerçekleşti. Cari işlemler hesabı yıllıklandırılmış veride ise 27,54 milyar dolar açık** kaydetti. Geçen yılın Eylül ayında 6 milyar dolar fazla veren altın ve enerji hariç cari denge -çekirdek denge- bu ay, pandeminin etkisinden sıyrılarak toparlandı ve önceki aya göre 2 milyar artışla 3,2 milyar dolar fazla verdi.

Şekil.2 Mal ve Hizmetler Dengesi

Yıllıklandırılmış - Milyar Dolar

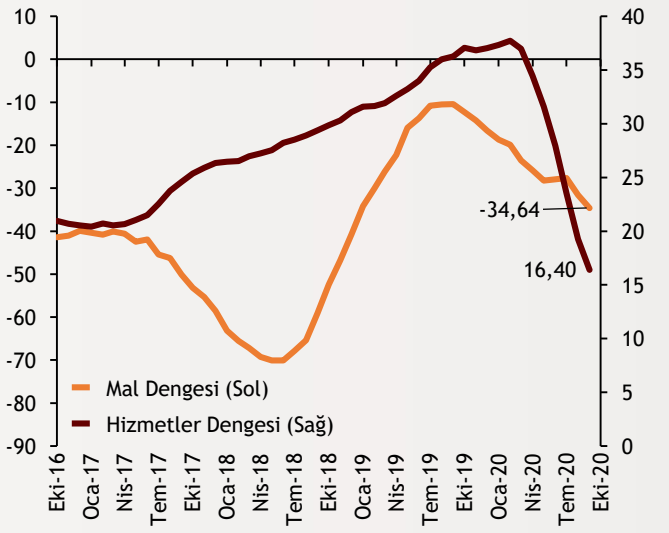

Pandeminin ardından düşüş gösteren mal ve hizmet dengeleri ticaretin genişlemesine rağmen düzelme gösteremedi. Eylül ayında ödemeler dengesi tanımlı **dış ticaret açığı 1,7 milyar dolar azalarak 3,7 milyar dolar** olarak gerçekleşti. Aylık bazda **ihracatta** görülen artış, **cari açığın azaltılmasında** önemli rol oynadı. Hem mal hem de hizmetler dengesindeki negatif seyir toparlanmanın önümüzdeki aylarda gerçekleşeceğini belirtiyor.

Şekil.3 Turizm Gelirleri

Yıllıklandırılmış - Milyar Dolar - Yıllık % Değişim

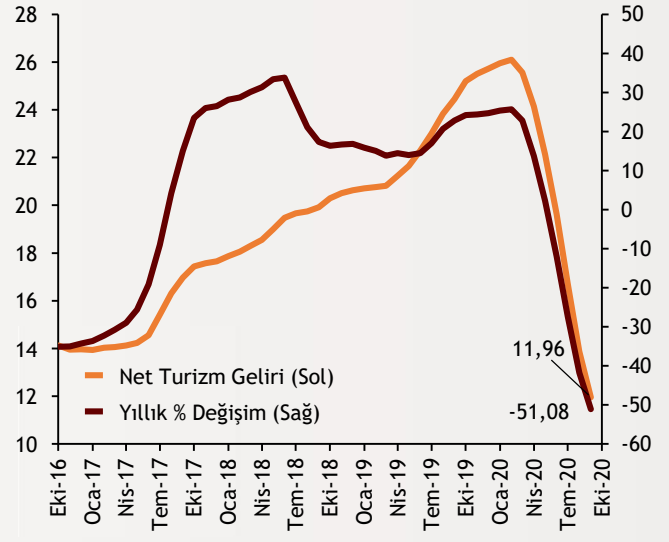

Hizmet sektöründe başı çeken turizm, salgından en derin etkilenen sektörlerden biri olmaya devam ediyor. Durma noktasına gelen turizm sektöründe gelirlerin düşüşü bütün yaz devam etmiş oldu. Eylül ayında net turizm gelirleri **12 aylık veride 11,6 milyar dolara** geriledi. Sonbaharın gelmesiyle mevsimsel katkının da azaldığı görüldü. Salgının ikinci dalgasına karşı yapılan uyarı ve alınan tedbirler **turizmde iyileşmenin yavaş ve uzun bir süreçle olacağına** işaret ediyor.

Kaynak: TCMB, Bloomberg

Şekil.4 Yurtiçine Para Girişleri

Yükümlülükler - Aylık - Milyar Dolar

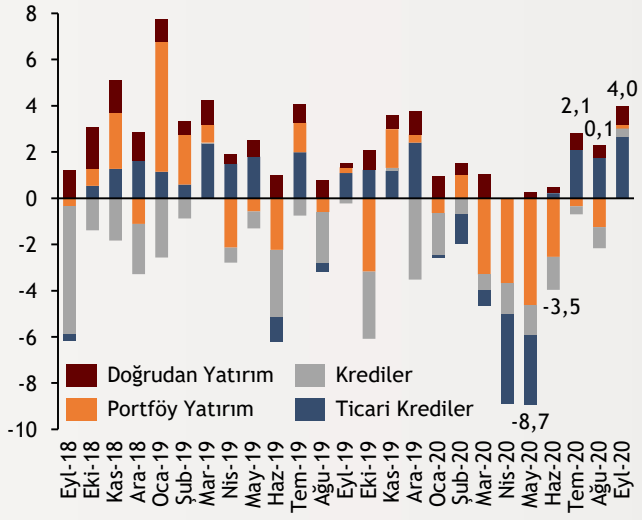

Eylül ayında finans hesabında sermaye hareketleri pozitif seyrini artırarak sürdürdü. Ticari krediler artışı ve portföy yatırımların artı tarafa geçişiyle 3 aylık pozitif seyir devam etti. Yurtdışı yerleşikler ise **Eylül ayında 4 milyar dolarlık sermaye girişi** sağladı. Bu girişin 2,65 milyar doları ticari kredilerden, 0,8 milyar doları doğrudan yatırımlardan, 0,19 milyar doları portföy yatırımlarından, 0,36 milyar doları da diğer kredilerden geldi. 2019 kasımdan beri ilk defa **bütün kalemler pozitif** seyretti.

Şekil.5 Doğrudan Yabancı Yatırımlar

Yükümlülükler - Aylık - Milyar Dolar

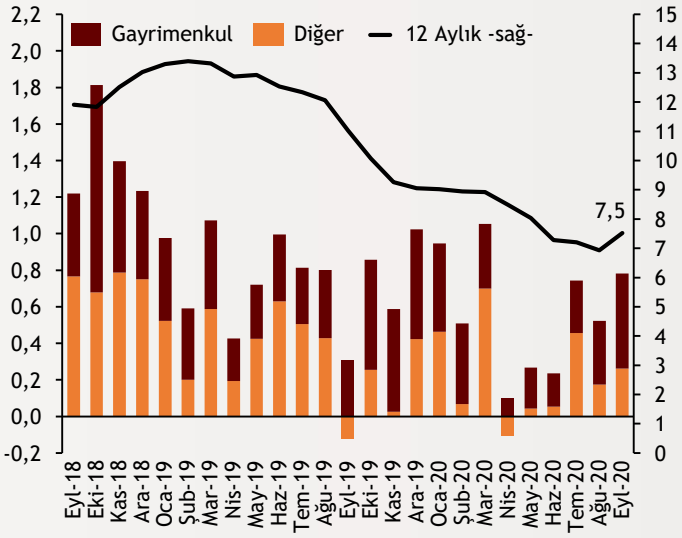

alBaraka BANKNOT

Doğrudan yatırımlarda Ağustostaki geri çekilmenin ardından Eylül ayında yükseliş kaydedildi. **Son 12 ayda doğrudan yabancı yatırımları 7,5 milyar dolar** oldu. Normalleşme adımlarının devamıyla gayrimenkul yatırımları kalemi, yatırımlar hesabındaki payını artırdı. Böylece, Eylül ayında **782 milyon dolarlık doğrudan yatırımlar** hesabının **520 milyon doları gayrimenkul kaleminden** geldi. Kredi kampanyalarının sona ermesine rağmen gayrimenkul yatırımlarında artış görüldü.

Şekil.6 Portföy Yatırımları

Yükümlülükler - Aylık - Milyar Dolar

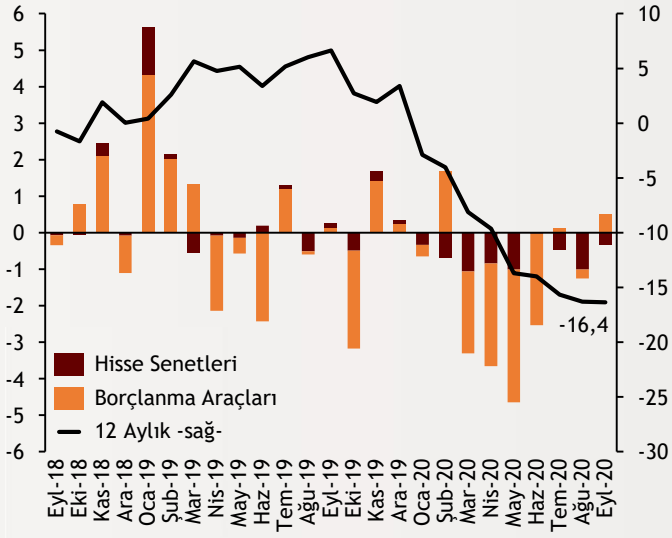

alBaraka BANKNOT

Portföy yatırımları Eylül ayında pandemi başladığından beri ilk defa pozitif alana geçti. Son aylarda azalarak devam eden çıkış hareketi Eylül ayında hisse senetlerinde devam etti. Borçlanma araçları ise bu ay yatırım çekti. Eylül'de **hisse senetlerinde 322 milyon dolarlık çıkış** yaşanırken **borçlanma araçlarına yapılan yatırımlar 509 milyon dolar** düzeyinde gerçekleşti. **12 aylık dönemde ise hisse senedi ve DİBS çıkışlarının 16,4 milyar dolara** ulaştığı görülüyor.

Kaynak: TCMB, Bloomberg

alBaraka BANKNOT

Şekil.7 Cari Açığın Finansmanı

Milyar Dolar

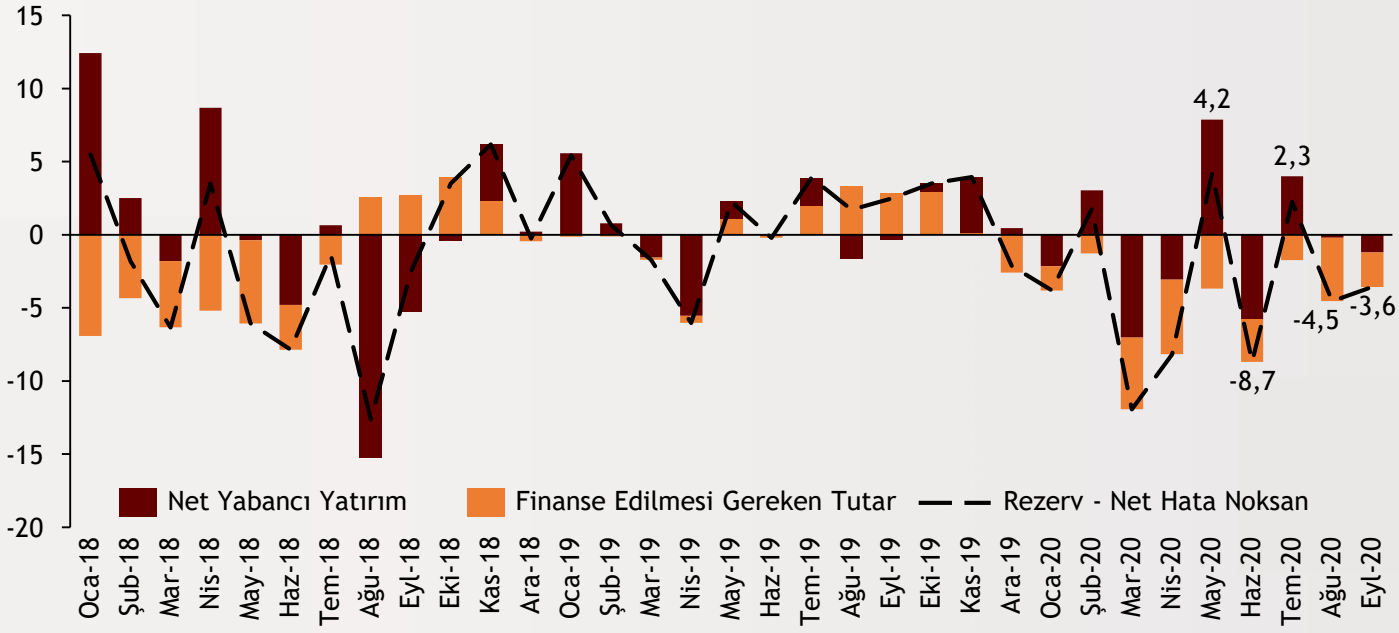

Ödemeler Dengesi	Eyl.20		Eyl.19	
	Aylık	Yıllık	Aylık	Yıllık
Cari Denge	-2.364	-27.539	2.828	13.904
Altın Dengesi	-3.279	-20.542	-638	-5.561
Enerji Dengesi	-2.321	-26.261	-2.580	-35.368
Çekirdek Denge	3.236	19.263	6.046	54.713
Mal Dengesi	-3.709	-34.636	-665	-10.513
Hizmetler Dengesi	1.692	16.400	4.561	36.005
Seyahat Gelirleri	1.555	11.962	3.471	23.831
Doğrudan Yabancı Yatırımlar	-437	-4.711	-7	-9.099
Portföy Yatırımları	607	16.673	-113	57
Diğer Yatırımlar	1.029	-12.346	467	9.942
Net Hata Noksan	-67	-13.372	-2.446	-5.675
Rezerv Varlıklar	-3.631	-40.559	29	7.253

Tahmin ve Beklentiler

2020 yılı, şimdiye kadar cari açığı finanse etmede oldukça zorlandığımız bir yıl oldu. Pandemiyle gelen kapanma ve duraksama, özellikle turizm kalemini erittiğinden hizmet sektörü bu yaz cari dengeye katkı veremedi. Önümüzdeki dönemde, 2. dalgaya yönelik tedbirlerin ticaret verilerini olumsuz etkilemesi bekleniyor. Bu sebeple 2020 yılında cari dengeye ilişkin beklentiler olumsuz. Ancak Eylül ayında başlayan yurtiçine para girişlerinin yılın kalanında devam etmesi halinde, açığın finanse edilmesi kolaylaşacaktır.

Kaynak: TCMB, Bloomberg

Teşekkürler...

ekonomikarastirmalar@albarakaturk.com.tr

Ömer Emeç
Baş Ekonomist
oemec@albarakaturk.com.tr

Mustafa Berk Erdal
mustafa.erdal@albarakaturk.com.tr

Lütfullah Bingöl
lbingol@albarakaturk.com.tr

Yavuz Selim İşleyen
yisleyen@albarakaturk.com.tr

Rahime Aybike Çalışkan
rcaliskan@albarakaturk.com.tr

Rumeysa Kurtulmuş
rkurtulmus@albarakaturk.com.tr

Ömer Aydemir
oaydemir@albarakaturk.com.tr

Mehmet Sami Boz
mboz@albarakaturk.com.tr

Burada belirtilen bilgiler güvenilirliğine ve doğruluğuna inanılan kaynaklardan, okuyucuyu bilgilendirmek amacıyla derlenmiştir. Resmi kaynaklardan alınan bilgilere dayalı yapılan yorumlar ve tahminler, o tarihteki kanımızı yansıtmaktaysa da bu bilgiler, hiçbir şekilde yatırım danışmanlığı faaliyeti olarak değerlendirilemeyecektir. Söz konusu kaynaklardaki hata ve eksikliklerden ve bu bilgilerin kullanılmasından doğabilecek zararlardan dolayı, Albaraka Türk Katılım Bankası A.Ş. hiçbir sorumluluk kabul etmez. İşbu rapor içerisindeki bilgilere ait telif hakkı Bankamıza ait olup, üçüncü kişilerce izinsiz kullanılamaz, çoğaltılamaz veya kopyalanamaz.

alBaraka BANKNOT